Quia pposterus est ordo prius humana sub
sidia petere ut illis deficientibus diuinum fauo
ris gr̃a postuletur de cō. di. i. omnis xp̄ianus
in fi. Jdcirco ego Jo. andree bononien̄
in omnibus iuuenis inter decre. doctores licet minimus ta
men indignus incipi
ens huius operis mei
fore principiū ad in
uocacōnē honorē ⁊
laudē nominis ihu xp̄i
qd̄ qn̄ recolo flectere
debeo genua saltē cor
de. j. de immu. ec. de
cet / prius ad eum in
quātum possū humi
les porrigo preces
ut nō ponderatis hu
manis demeritis.
sui sola clemencia in
me sui celestis irri
gui graciam influat
sciencie et eloquencie supplendo defectum / augendo inge
nij modulum et memorie capacitatem ut possim scriptura
rū huius libri veritatem pandere errores fugare. enigma
ta reserare. nodos soluere. obscura dilucidare et dubia de
clarare. j. d. reliq. c. i. ut sic obseruetur et augmentetur sci
encia virtus et gracia in meipso vt iuxta verbū ps. de vir
tute ambulem in virtutē de pe. di. ij. dū sanctam / plantet e
dificet roboret et conseruet huius iuris sciencia in mentibus
desiderancium auditorum xxiij. q. i. aduocauit / i fine / ut per ea
ipsorum honorificata et ditata sint corpora. s. de preben. de
mum / in fine / ipsorumque corporū membra reddant iusticie
seruitura ut lxxxvij. di. omnes / ut sic erudite sint anime et a
deo picte indutequ iusticia beatitudinem mereantur de pe.
di. ij. illa anima / et. c. se. Sit autem hoc op⁹ memoriale pro
uectis iuuenes instruat cum paribus conferat ⁊ desides
excusso negligencie somno. j. de homi. p humanam. assidu
os ⁊ vigilantes reddat ad studium ut sermo meus scin
tillam amoris huius sciencie in eis inueniens in illam fla
at ⁊ nutriat ut cum creuerit flammam dignissimam faci
at de pe. di. ij. si sermo. Laudantes igit̄ hoc opus melioribus
racōnibus roborātes et merito reprehendētes amplector. De
trahentibus aūt nō resisto sed velut agnus corā tondente nō
aperiā os meū de pe. di. ij. si em̄ inquit ad fi. p̄. colū. par⁹
ab inimico doceri xxiij. q. iij. c. i. Ascribatur igit̄ insuffici
encie mee quicquid in hoc ope reprehendendū extiterit me tn̄ red
dat aliqualiter in hijs excusatū cognoscende veritatis af
fectus et nō debilis amor quem corde gero fixū ad studiū
et studentes quibus attrahor et absolute compellor manū ad
calamū mittere licet ad id insufficientissimū me cognoscā
Si quid aūt ibi fuerit nota dignum ⁊ vtile prius diui
ne potencie secūdo reuerendissimo patri sub cuius vmbra q
esco et doctor sedeo licet indignus dn̄o guidoni de baysio
archid. bonon̄. ex cuius scriptis ⁊ dictis quē nō in glosas
recipio sed in textū ⁊ maxime lectura p ipsū sup libro decre
torum noviter compilata infrascripta collegi. Et licet oim pi
torum huius iuris dicta vel scripta suo iudicio putem esse sū
missa ut quod approbat approbatum ⁊ quod improbat ha
beatur a singulis reprobatum. fiducialiter tamen audacia hu
ius operis scripta sue correctioni subiicio et profiteor me tene
re qd̄ approbat et non tenere quod reprobat ⁊ si qua in hoc
opere suis dictis vel scriptis essent contraria habere rogo p
nō scriptis et p hoc eciam pateat me reprehendi nō posse ut xx
iiij. q. i. hec est fides de sum. tri. damnamus in fi.

**Incipit lib. vi. decreta
liū dn̄i bonifa. pape viij**

**Bonifacius episcopus
seruus seruorū dei. di
lectis filijs doctoribus
et scolaribus vniuer
sis bonon̄. commorātibus**

Bonifacius
Episcopatum tacē
ne mot⁹ q̄ i
prin. sedi. ter
cij quarti ⁊ qn̄ [illegible]si
bus dec. querere non
solemus de hijs quē
quia l. vi. q̄ sūt in cuius
libet libri principio at
tendenda sed i principio
voluminis sufficiat que
siuisse i principio hu
ius vi. li. licet nō idē
sit autor. querere preter
mittā ut sic breuita
tis causa ad ea sufficiat
remisisse que in prin. greg. compilacōis p hoc notata fuerūt.
Et licet antiqua sit rethoricorum altricacio an salutacio sit
pars epistole id eorum disputacioni et solucioni relinquens hoc p
hemiū in quatuor diuido partes In quarum prima saluta
cio ponitur vsque ibi sacrosancte In secunda exordium vsque
ibi sane. In tercia narracio vsque ibi vniuersitati In quar
ta conclusio usque i fi. Primo igitur dn̄s bonifacius docto
res ⁊ scolares morantes bon̄. salutat et benedicit Se
cundo exordiendo dicit quod intendit solicite circa commoda
subditorum et voluntarie laborat et interdum totis noc
tibus vigilat antiqua iura declarando et noua condendo ut
ipsorum scandala tollat ⁊ lites reprimat ad quod se teneri
fatetur ex officio dispensacionis sibi credite eo quod preest
sancte ro. ec. que a deo prelata fuit cunctis eccl'ijs ⁊ effici
tur cunctis orbis magistra Tercio narrat sed a multis requisi
tum instanter ut elucidare deberet que ex extrauagantibus e
ditis p⁹ compilacōem gg. ix. ab ipso vel alijs ro. pō. teneri
et que refutari deberent et qui fuerint autores ipsarum qd̄
efficere desiderans p tres nominatos in lrā extrauagantes
ipsas fecit diligencius recenseri quarum multe resecate fue
runt quia temporales vel iure contrarie vel superflue reliquas in meli
us reformatas cum vtilibus constitucōnibus per ipsum nouiter edi
tis mandauit in vnum librum redigi et sub debitis titulis
collocari Jllum quoque librum vult adiungi quinque libris de
cretaliū ⁊ vocari sextū cum senarius numerus sit perfectus
Dicit demū quod ideo nō mandauit has constitucōnes in compila
cione gg. sub suis titulis poni quia optuisset multos libros de
strui et nouos fieri cum maximis laboribus ⁊ expen̄ Quar
to concludendo mandat ipsis doctoribus ⁊ scolaribus quod ip
sum librum mature compositū quem eis sub bulla transmittit
affectuose recipiant illo vsuri in iudicijs et in scolis et pre
cipit quod vlterius nō recipiant nec p decre. habeant aliquas
constitucōnes ro. pon. editas post compil. gg. ix. que in ipso sexto
li. inserte vel reseruate nō sint Hoc dicit pmium a Bo
nifacius ex predecessoribus suis eiusdem nominis licet ip
se fuerit octau⁹ credo quod vnam decre. habuimus. s. e. de pre
sumpci. nullus et dicitur bonifacius quasi bona faciens et
vere est consonans nomen rei pure esse debet. xxi. di. cleros

de p̄ben·cū ſm inſti·de donā·§·eſt ⁊ aliud bonū igitur p̄
mo optimū fecit noſtꝝ ius cāi·illuminādo et p declaracō
nem antiquoꝝ iuriū et p edicōnes nouoꝝ ut·j·ſequit ¶
Sed ſolent iuuenes dubitare q̄ racione mutet nomē i cre
acōe ro·pō·cū nomis mutacō ꝓhibita ſit·C·de mu·no·l·i
h ei p̄us vocabat bn̄
dictus mō bonifacius
ē nominat⁹ inno·iiij
p̄us ſinbald⁹ Greg
x·p̄ius theobaldus
Cel·v·p̄us petrus
Reſpondet hoc fieri
ad oſtēdēdum pmu
tacōnē nomis factā
mutacōem hōmis cū
em̄ p̄us pur⁹ eſſ hō
nūc vicē veri dei gerit
in terris·ſ·ut ec·bn̄·
ut noſtꝝ Vel ideo
qꝛ cis actō xp̄i nrā eſt
inſtructō·ſ·de elec·
ſignificaſti ij·q·i·de⁹ oipotens ſed in ꝑſſiocōnē petri mu
tatuꝫ eſt ſibi nom̄ cū p̄mo vocaret ſimō xxi·di·i nouo ſed
to·pon·vicem petri gerit·ſ·q̄ ſi·ſint le·p venerabilē vn̄
ad ei⁹ inſtar primeuū mutandū ē ſibi nomen preterea e
quum fuit mutacionem fieri quia poſſ ꝓmotus turpe o
riginale nomen habere pone exemplū·ſ·de elec·p inqui
ſicōnem vn̄ nō eſſ equum ipſum illo nomie vocari lex aūt
de mutacione nomis fraudulenta itelligi b ¶ Eps an̄
ꝯſecracōeꝫ ⁊ coronacōeꝫ ſic ſcribit bonifacius electus e
piſcopus et addē qd̄ dicam i ſi·li·ſup data et quare ſe vo
cet epm cū ſint i eccl'a dei dignitates ep̄ali maiores dubi
tari ſolet dic ix·ordines in eccleſia xxi·di·cleros et·xxiij
di·eps et·c·ſe· Iſtoꝝ aūt ordinū ep̄alis eſt maior quia
nullum ipſo eſt inuenīri maiorem vel parem·non ergo
a dignitate ſed ab ordine volens nuncupari ſe vocat ep̄m
et eſt ꝯ theologos qui dicunt ſolū eē vij·ordines dicunt
enim qꝛ ep̄alis et pſalmiſtatus nō ſūt ordines ꝓ eo qꝛ ē
enim qꝛ ep̄alis et pſalmiſtatus nō ſūt ordines ꝓ eo qꝛ ē
tum officium circa ꝯfectionem eucariſtie non eſt illis ordi
nibus deputatum nos teniſte ꝯ p iura predicta a ¶ Ser
uus ſeruoꝝ dei non ſimpliciter ſe dicit ſeruū ſꝫ ſeruū ſeruo
rum dei quaſi de hijs q̄ ſunt foris nichil ad deum ij·q·i·
multi vel quia hijs non ſunt qui deo nō ſeruiunt ſꝫ illos
iudicat·illis aūt qui ſeruiunt ſeruit ut·j·de offi·le·officij
vel dic ſuoꝝ dei·ſ·apl'oꝝ petri ⁊ pauli quoꝝ vices ge
rendo ſeruire ipſis dicitur vel ex nimia humilitate h dicit
ſm quam negat ſe vl'em papā xcix·di·ecce et ſubmittit ſe
iudicio ſeculari ij·q·vij·noſſi et voluntarie purgacōm ij·
q·v·mandaſtis vel dic ut no·in ꝓhemio gg·b ¶ Filijs·
quos papa vocet filios et quos fratres dic ut·ſ·d cri·fal·
qꝛ graui et licet aliquis ep̄s eſſ in ſtudio bononien̄·ſcola
ris vel doctor non eſt ꝓpterea ſꝫ ſpeū viciosum quia gene
ralius inſpicimus nec eſt curandum de modico de ꝯ·di·ij·
reuera·ſ·de ſimo·et ſi queſtiones c ¶ Doctoribus doctor
dicitur a docendo et debet eē cautus ne ꝓferat tacenda ut
dicenda reticeat xliij·di·ſit rector in p̄in·et debet ſeipſum
et verba ſua ſm audiencium capacitatē et ingenium coap
tare viij·q·i·oportet qui enim ea docēt que ab auditoribꝰ
intelligi non valent nō coꝝ vtilitatem ſꝫ ſui oſtentacio

ſalutem et ap̄licam
benedictionem
Sacroſancte ro
mane eccleſie
quā imperſcrutabili
diuine prouidencie al
titudo vniuerſis di·
ſpoſicione incōmuta
bili pretulit eccleſijs
et tocius orbis preci·
puum obtinere volu
it magiſtratum·regi
mini preſidentes ſolli
citamur curis ꝯtinuis

nem facit xliij·di·§·vlti·nec debet eē arrogans ſꝫ humilis
de ma·et obe·c·vlti·nam habet hoc ꝓprium doctrina arro
gancium ut humiliter neſciant ꝓferre q̄ docent et recta q̄
ſapiunt recte miniſtrare non poſſint xlvi·di·c·i·et doctō
res vniuerſitatem faciunt·ſ·de ꝯſti·ex litteris d ¶ Sco·
laribus a ſcola dictis
ſunt ſcolares in hijs
¶ Priuilegiati autem
ſunt ſcolares in hijs
que habentur ff·ſa·
here·l·e a que pater
et·C·ne ſi·ꝓ pa·in ꝯ
ſti·habita e ¶ Bono
nie·quid de alijs dic
ut no·i ꝓhemio gg·
cōpilacionis f ¶ Cō
morantibꝰ multi mo
rantur qui paucum
ſtudent et hos forte
curialiter reprehende
re voluit ſm hoſtien·
g ¶ Benedictionē p benedictionem prelati deuote ſuſcep
tam venialia remittuntur ad h·i·q·i·dictum et·c·maledici
et·c·ſe·ſicut p generalem ꝯfeſſionē et oracōnem dominicā
de pe·di iij·de quottidianis ¶ Per aquā benedictā de ꝯ·di·
iij·aquā ¶ Per elemoſinā et ieiunia de pe·di·iij·ſane cauē
dum et per eucariſtiam deuote ſuptam de ꝯ·di·ij·cū omne
¶ Per vnctōnem extremam·ſ·de ſacra vnc·c·vno ad pri·
per deuotam pectoris tunſionem de pe·di·i·tres ſūt actōes
ſm hoſti·qui hoc no·de pe·et re·omnis et quod dixi de re
miſſione venialium intelligas verū in eo qui nō eſt i mor
tali ut no·de·pe·di·i·ꝑfecta in ul·glo·mortale eñ poteſt
ſine veniali dimitti ſꝫ non ecōuerſo quia mortale oppomit
caritati veniale feruori caritatis ſublato vero priori tollit
Sacroſancte exordium poſterius ſed non ecōuerſo
et ideo ſacroſancta dicitur qꝛ conſecrata fuerat marti
rio apl'oꝝ petri et pauli xxi·di·quis xxij·di·c·ij·j·de elec·
fūdamenta et de reliquijs·c·i·h ¶ Imperſcrutabilis vnde
O altitudo diuiciaꝝ ſapiencie et ſciencie dei qꝛ impſcruta
bilia ſunt iudicia eius et inueſtigabiles vie eius ad ro·xi·
et de pe·di·iij·ſi ex bono i ¶ Incōmutabili xxij·q·iiij·ino
mutabilis·ſ·de ſu·tri·firmiter k ¶ Pretulit p iſta verba
tu es petrus ⁊c·xxi·di·in no·et·c·ſe·vel paſce oues meas
de elec·ſignificaſti l ¶ Magiſtratū xxij·di·c·i·et ij·ſ·de ſu·
tri·c·damnamus ad ſi·ſ·de priuil'·antiqua·C·de ſacroſā
ctis ec·l·iubemus et·j·ti·ꝑx·c·vno m ¶ Diſpenſacōnis xl
iiij·di·diſpenſacio n ¶ Commodis in hijs precipue qui
bus animaꝝ ſaluti ꝯſulitur·j·de preben·c·i·d ꝯſti·c·vlti·
cū ſi· ¶ Iugi·i·ꝯtinuo ¶ Proſperamur·j·de offi·le·offi·
cij p ¶ Labores idem dicit imperator in aut·ut diu·iuſ·
ſubſcrip·ha·glo·qſt·in p̄in·coll'·viij·jo·andree q ¶ In
ſomnes in aut·ut iud·ſine quoqꝫ ſuf·in p̄in·r ¶ Formas
C·de veteri iu·enu·l·ij·§·ſed quia diuine ſ ¶ Declaracōne
ut·j·de elec·ſtatutum de preben·quā ſepe cum ſi·t ¶ Iu
rium nunc antiquoꝝ inouacōne verbum clementis·j·de
preben·c·i·cum ſi·u ¶ Poſſibile hoc dicit quia natura ē
introductum plura eſſe negocia qꝛ vocabula·ff·d pſcrip·
ver·l·n atura x ¶ Sanē narracio y ¶ Proinde C·de no·
C·ꝯpo·in prima ꝯſtitucione z ¶ Vtiliter iiij·di·erit ā ¶ Ab

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

et aſſidua meditacōe vrgemur ut iuxͣ credite nob diſpēſacōis officiū ſbditoꝝ cōmodis in quoꝝ pſperitate vtiq pſperamur iugi quātū nobis ex alto ceſſū fuerit ſolliātudis ſtudio intendam⁹. Amplectimur quippe voluntarios pro ipoꝝ quiete labores ⁊ noctes ſ quādoq tranſim⁹ inſomnes. vt ſcandala remoueam⁹ ab ipis ¶Et qꝛ humana natura nouas ſemp deproperans edere formas lites qͣtidie inuenire conatꝰ nunc antiquoꝝ declaracōe nūc vero nouorum edicōe iuriū pꝛut nobis eſt poſſibile repꝛimam⁹. ¶Sane cū poſt volumē decretaliū a feli. re. gg. ppe. ix. p̄. n. tam prudēter q̄ vtiliter cōpilatū nōnulle ab eo et ab alijs rōmanis pōtificib⁹ ſucceſſiue ſup diuerſis dicerent articlis edite decretales de qͣꝝ aliqb⁹ an decretales exiſterēt earūq autoꝛib⁹ dubitabatꝰ ſolliate in iudicijs et in ſcol. ¶Nos ad apicē ſūmi pōtificat⁹ ſupna diſpōe vocati ſup hoc cū inſtātia requiſiti a multꝭ ambiguitatē ⁊ incertitudinē huiꝰ diſpendiū pluribꝰ afferentē omnino tollē ac eluādaē que ꝺ decretalibus ipſis teneri queue deberent in poſterū refutari gr̄a ſuffragante diuina pro utilitate publica deſiderabiliter affectātes p venerabiles fratres noſtros.

co ut. j. de ſſēp. c. i. de teſti. c. i. et ij. de deci. c. i. de hereti. c. i. de reſti. in inte. c. i. b. Alijs ut per te. j. videbis. c. Succeſſiue et ſic ſucceſſiue ſic ordinate poni debuerunt ut ex ordinacione ipſaꝝ quis prioꝛ fuerit pateat ut in prima conſtitucione. C. de no. C. cōpo. quod in huius libri cōpilacōne bene obſeruatur vn̄ ſi q̄ decꝭ. gg. ix. ponūtur in titulo. ille ſunt prime. bonifacij ſp ſūt ſcde vel vltime. Jn decretalibus tamen euſdeꝫ autoꝛis dia ſolet q hic ordo non ſemper ſeruatur quod ſolet pbari. ſ. de offi. archid. ad hec. c. ut. noſtꝝ. et. ſ. q̄ ſi. ſint legitti. cū in. i. et ij. d. Auditoꝛibus ſicut erat i decre. gg. ix. j. de reſti. in integ. c. i. quā quidam attribuebant alex. iiij. et idem in ſimilibus a. ¶Apicem idem vbum habes xl. di. nō vos. ibi. quis eni ſanctum dubitet quem apex tante dignitatis attollit al extollit ut. j. de ꝯceſ. pben. c. vlti. in prin. b. ¶A multis me teſte fuit ſup hoc requiſitus ab vniuerſi. bonon. per nunciū ſuū ad hoc miſſū diſcretum virꝝ bone memorie dn̄m jacobū de caſtello manſionarium bonon̄. qui homūao erat. i. puus hō coꝛpore et intellige q magnus fuit in huius iuris ſciencia cū cōponeret corā papa bonifacio ſtans bonifacius credens eum genuflexum monebat eū ut ſurgeret et tunc fertur poꝛtuenſem. ſ. fratrem matheū de aq̄ſpreta dixiſſe ad papā zacheus eſt. c. ¶Diſpendiū coartandum fuit. j. de ſſēp. c. iij. d. ¶Teneri. ſ. inſerte in hoc libro vel reſeruate. c. ¶Refutari. ſ. que hic inſerte vel reſeruate nō reperientur ut. j. in fi. pꝛhemij. f. ¶Publica iiij. di. erit in fi. jo. an. g. ¶Viceancellariū. tunc nūc dyaconū cardinalē ti. ſancti euſtachij. b. ¶Doctorem hij erat gloſſi nō ſolū doctrina legū ſed eciam experiencia rex et tales debent eē iuris cōpoſitores C. de no. C. cōpo. in prima cōſtitucione. i. ¶Nomi. ſ. editas poſt volumen gg. ix. k. ¶Contrarie q in iure repiri nō debet ut. ſ. i pꝛhemi. gg.

ix. et. C. de ve. iur. enu. l. tanta. l. ¶Abbreuiatis ut ē videre in decꝭ. gg. ix. j. de deci. c. i. q̄ p longioꝛa verba extrauagabatur et incipiebat grauem nobis cum ſi. ni. Jn toto. vt patet in decre. inno. iiij. que incipiebat graue nimis q̄ per breuia verba ponitur ne cle. vel mo. c. ij. et p decre. que olim incipiebat ſicut dilecti. que p breuia verba ponitur. j. de elec. ſtatutū ⁊ in decꝭ. j. de teſta. c. i. que oli incipiebat johes frāgē pa. extrauagans jnnocen. iiij. maxima in textu et multe ſunt ſimiles. n. ¶Mutatis. j. de ſſēp. ſtatutū o. ¶Correctionib⁹ ut. j. de hereti. quicū q ad fi. ut ibi dicam p. ¶Detractionibꝰ ut j. de ſſēp. c. i. ad fi. et c. de teſti. c. ij. ad fi. et dupliciter. j. d ſen. ex. quia piculoſū vt in hijs omnibus dicam. q. ¶Addicionibus ut. j. de reg. ſ. a. n̄ ſolum ut ibi dici idē eſſe videre in decre. j. de preben. ſi p cleri. pau. et. j. de ꝯceſ. preben. ne captande. v. licet et in decre. execu toꝛ. v. poteſt tamen habito reſpectu ad antiquas vn̄ tracte fuerunt. s. ¶Vidimus. ſ. de ꝯſangui. non debet. t. ¶Correctionem moꝝ quia hoc ſolum bene agitꝰ vt vita hoim corrigatur xxij. q. v. pro deſt et impatoꝛ dicat legibus noſtris mores incendimus corrigere. C. de ſecundis nupcijs. l. i. ad idem xlvi. di. c. ibi. ne clatis moꝛib⁹ ⁊c. et ſ. de vi. et ho. cle. ut clericoꝝ. t. ¶Titulis no. ſſpecias autencicas ad hoc de pe. di. i. g. hec aūt. ſ. ne ſe. va. c. i. ut ec. bene. c. i. ff. qū quiſq iur. l. i. jtem no. rubricas de textu per quod collige ſcriptoꝛem qui pmiſit textū ſcribere illas ponere debere. u. ¶Volumen decretaliū. x. ¶Perfectus ut xxxv. q. iiij. c. vno. ſex enim etatibus mundi generacio et hominis ſtatus finitur ut ibi. prima enim etas in homine eſt infancia que durat vſq ad vij. an. Secunda puericia vſq ad xij. vel xiiij. Tercia adoleſcencia vſq ad xxv. Quarta iuuentus vel virilis etas vſq ad. l. Quinta ſenectus vſq ad lxx. Sexta abiꝺe et dicit ſeniū aliaꝝ etatū

gtulhelmū archiepm ebredunē̄. et berengariū epm biteren. ac dilectum filiū magiſtrū richardū de ſenis ſancte romane eccleſie vicecancellariū iuris vtriuſq̧ doctorem decretales huiuſmodi diligēcius recenſeri et tandē pluribus ex ipſis cū vel tēporales ā ſibipſis vel alijs iuribus contrarie ſeu omnino ſuperflue viderentur penitus reſecatis reliquas quibuſdā ex eis abbreuiatis et aliquibus in toto vel in parte mutatis multiſq̧ correctionibus detractionibus et addicionibus prout expedire vidimus factis in ipſis in vnū librū cū nonnullis conſtitucionibus noſtris in quibus ad correctionē morū

ſubditorū et quietem multa ſtatuunt ſalubria fructus vberes deo propicio in domo domini allatura et plurima iudicijs et extra frequentata dubia decidunt redigi mandauimus et ſub debitis titulis collocari quem librū quinq̧ libris alijs dicti voluminis decretalium annectendū cenſuimus ſextus nuncupari. vt idē volumen ſenariū qui numerus eſt perfectus librorū illo adiuncto numerū complectens perfectam in rebus agendis formā tribuat et in moribus diſciplinam nec ſine cā morem predeceſſorum noſtrorum qui cōſtitucōes aliquas promulgabant nouiter eas mandabant ſub antiquarū ſerie ſituari

terminus. C. de ſacroſ. ec. ut inter diuinum. ſic et ſex generaciones mundi. quarū prima uſq̧ ad noe. ſecunda vſq̧ ad abraham. tercia vſq̧ ad dauid. quarta vſq̧ ad tranſmigracionem babilonis. quinta vſq̧ ad aduentum xpi. ſexta vſq̧ in finē ſeculi. eſt aūt ad hoc ſimile. ū. de aſan. ñ debet de c. di. iiij de trina Sed licet bone ſint iſte ſimilitudines non tamen inferunt ipſum ſenariū numerum fore perfectum vnde dic ſm ariſmetricos quatuor eē generaciones numerorum. prima que incipit ab vno et durat vſq̧ ad x. et dicit iſta numerorū monadicorum a mona qd eſt vnum xvi. q. i. placuit ij. quia ab vno incipit Secunda dicitur decadecorū. a decido qd eſt decē. et durat vſq̧ ad centum Tercia dicitur centedicorum. et incipit a centū et durat vſq̧ ad mille. Quarta dicitur milledicorū. a mille incipiens et durat vſq̧ in infinitum. Ex hijs quatuor generibus numerorū eſt reperire alios perfectos paucos tamen. alios imperfectos. ex imperfectis eſt reperire. alios diminutos. alios abundantes. dicitur autem numerus perfectus qui conſtat vel reſultat preciſe ex omnibus partibus ſuis aliquotis ſimul aggregatis. eſt ergo vidēdum que ſunt partes aliquote et ſunt partes aliquote que aliquociens ſumpte reddunt ſuum totū preciſe. i. non plus nec minus vide ſ in ſenario qui eſt primus perfectorū et ſolus inter monadicos perfectus. nam ſex diebus ſ vnū. ſex ſūt. ter duo ſex ſūt bis tria ſex ſunt. Abinde nō ſunt partes aliquote quā quatuor aliquociens ſumpte facerent viij vel plus ḡ omnes partes aliquote ſunt hee vnū duo tria. ſed vnū duo et tria faciunt ſex. ḡ ſenarius numerus eſt perfectus ſm diffinicionem ſuperiorem que habet q̄ numerus perfectus reſultat preciſe ex omnibus partibus ſuis aliquotis ſimul aggregatis. vide in alio numero perfecto. in genere enim decadicorū alius et ſolus numerus eſt perfectus. ſ. xxviij. vel

le partes. ſ. dimidiam et citra. ff. de verbo. ſigni. nomen. q̄ vltra dimidiam non eſt reperire aliquotas ut. ū. dixi Xiiij. eſt pars aliquota quia bis ſumptū facit xxviij. Xiij. xij. xi. x. ix. viij. non ſūt ptes aliquote de xxviij. quia aliquociens ſumpte nō inferunt preciſe ſuū totum ſed plus vel minus nam xiij. bis ſumptum facit xxvi. ter ſumptum facit xxxix et ſic plus vel minus et ſic de ſingulis. vij. ē ps aliquota quia quater ſumpta infert ſuum totum. vi. et. v. non ſūt partes aliq̄ te iiij. vero eſt pars aliquota quia ſepcies ſumptum infert ſuū totum. tria nō ē ps aliquota ſ duo et vnum bene ſunt partes aliquote q̧ xiiij. diebus duo facit xxviij. et xxviij. diebus vnum facit xxviij. ḡ reſtat q̧ omnes partes aliquote de xxviij ſunt xiiij. vij iiij. duo et vnum ſed ex iſtis aliquotis ſimul aggregatis reſultat preciſe totum quia xiiij. vij. iiij. duo et vnū faciunt xxviij. ergo ſm diffinicionē ſuperiorem xxviij. numerus eſt perfectus et ſic eciam de alijs perfectis. computaui aūt de iſto ut melius intelligeretur dictum de ſenario Ex imperfectis dixi q̧ alij ſunt diminuti de quibus ſolet poni exemplum in octonario tres cuius ſunt ptes aliq̄te de octo. ſ. iiij. ij. et vnū ſ iiij ij et vnū faciunt vij. et ſic imperfectus diminutus vide in quaternario cuius due ſunt partes aliquote ſcilicet duo et vnum quia bis duo quatuor et quater vnū quatuor. ſed duo et vnum faciunt tria ergo eſt quaternarius numerus imperfectus diminutus vide in nouem cuius eciam tantum due ſūt partes aliquote. ſ. tria et vnum ſed tria et vnum faciunt iiij. et ſic eſt imperfectus diminutus In imperfecto abundanti ſolet exemplum poni in duodenario cuiuſ aliquote ſunt vi. quatuor tria et vnū ſed iſte aliquote ſimul aggregate reddunt plus q̄ totum. ſcilicet xvi. ergo eſt imperfectus abundans vide in xx. cuius ptes aliquote ſūt. x. v. iiij. duo et vnum que ſimul aggregate

fol. 3

omiſimus in hac pte ſeruare. hec enim feci mus ne infinitos li bros deſtrui et alios non ſine maximis diſ pendijs laboribus et expenſis de nouo fieri oporteret. Vniuerſi tati veſtre igitur per apl'ica ſcripta man damꝰ quatenus librꝫ huiuſmodi cũ multa maturitate digeſtũ quē ſb bulla noſtra vobis tranſmittimus prompto ſuſcipiẽtes affectu eo vtamini de cetero in iudicijs et in ſcolis nullas ali as preter illas que in ſeruntur aut ſpeciali ter reſeruantur in eo decretales aut conſti tuciones a quibuſcũ qꝫ noſtris predeceſſo ribus ro. pon. poſt edi cõe; dicti voluminis promulgatas recep turi vlterius aut pro decretalibus habituri.

¶ Greg. x. in generali cõcilio lugd. De ſũma trinitate et fide cato.

Fideli ac de uota profeſ ſiõe fatemꝰ qꝫ ſpũs ſanctus eterna liter ex pẽe et filio nõ tanq̃ ex duobꝫ prin cipijs ſed tanq̃ ex v no principio non du abus ſpiracõibus ſꝫ vna ſpiracione proce dit. ¶ Hec pfeſſa eſt hactenus predicauit et docuit hec firmiter tenet et predicat pro fitetur et docet ſacro ſãcta ro. ec. matrimo mum fideliũ et mgr̃a hec habet orthodoxo rũ patrũ atqꝫ docto rũ latinorũ pariter et grecoꝝ iõmutabil'

reddũt plus qꝫ totũ. ſ. xxij. et ſic eſt numerus imperfe ctus abundans hec late clare et cõputando poſui ut bene intelligatur hoc quod ñ eſt ḋ materia iuriſtaꝝ. a. ¶ Nec ſine antipoforã reſpondet enĩ tacite queſtioni qua queri poſſꝫ quare ñ mandabat iſtas dec. poni in antiqua cõpila cõne gg. ſub ſuis titu lis. b. ¶ Predeceſſo rum. innocen. iiij. et greg. x. ſcripſerũt ei hij in pħemijs ſuis doctoribus et ſcolari bus vt decre. quas mittebant ſub ſuis ti tulis p ut exprime batur in ipſis inſeri facerent. vnde quidã faciebant ipſas ſcribi in fine tituloꝝ cõpila cionis gg. et iſti ſer uabant mandatum quidam faciebant de eis volumina et iſti non ſeruabant man datum ipſoꝝ ut hic patet. c. ¶ Promul gabant. leges in ſti tuuntur cum pmul gantur iiij. di. ꝑ. leges d. ¶ Infinitos. om nes. ſ. editos ãte hu ius libri cõpilacionẽ e. ¶ Laboribus no. maximos labores eſ ſe in libris ſcribendis et eſt ꝯ ſcolares qui ſemper dum ſunt in ſtudio faciunt ſcribi libros dum laborare deberent ad ſtudiũ laboribus enim tali bus et expenſis par cendum eſt de do. et conti. ſinem jo. f. ¶ Vniuerſitati. cõ cluſio. g. ¶ Maturi tate quod fieri debet xxv. q. i. apoſtolice ec. ḋ. de ſuſp. ad audienciam. j. h. ¶ Bulla al' non crede tur mandatum principis ut xcvij. di. nobiliſſimus ubi de hoc et. C. de man. prin. l. vna. i. ¶ De cetero. conſtitucõ ꝗ reſpiciat futura. quid de pendentibus dicam. j. de elec. licꝫ canon. qñ incipiant ligare cõſtituciones huius vi. h. dici in ſi. li. ſup data. k. ¶ Scolis hoc expone ut no. i. pħemi. greg. l. ¶ Reſeruantur ſicut decre. extͣ qui ſeminat reſ uata. j. de verbo. ſigni. et cõſtituciones omnes edite ſuper negocio heretice prauitatis. non ꝯrie cõſtitucõibus huiꝰ libri ut. j. de hereti. c. vlti. in ſi. idem poſſꝫ dici de reuocato rijs de quibus. j. de preben. c. pſ. et antepnl'. et de cõceſ. preben. c. vlti. jo. an. m. ¶ Voluminis. ſ. cõpilacõnis gg.

ij. et ſic vides hodie p hunc fineꝫ qꝫ dec. de fide inſtru. p a ſtoralis non habet locum in decre. editis poſt cõpilacionẽ greg. ix. et ante hunc libꝝ ſed habere poſſꝫ locum in dec. bonifacij editis poſt cõpilacionem huiuſ ſexti libri et i om nibus p eum vel eius ſucceſſores edendis. n. ¶ De ſum ma tri. huius ſexti li bri rubrice iudicio meo cõtinuande non ſunt. racio quia ſm hoc qꝫ occurrebant aliqua addenda mu tanda detrahenda l' corrigenda ſic addi ta mutata detracta vel correcta fuerunt habito reſpectu ad cõpilacionem antiqꝫ et ipſius ſuſpicia; hic ordine retento ſi in chil i titulo volebãt addere vel mutare il lo omiſſo tranſibat ad ſequentes. vnde ſm rei veritatem de cretales huius libri in cõpilacione antiq̃ debebant ſub ſuis ti tulis collocari ſꝫ omiſ ſum fuit ex cauſa ut ſ. in pħemio. v. nec ſine cauſa. de iſtiꝰ ta men rubrice cõtinuacõ ne et materia dic vt no. b. ſ. e. ti. jo. ¶ Fideli. error fratrum grecoꝝ qui dicebãt ſpiritum ſanctum p cedere a ſolo patre extirpato p canones de con. di. v. c. pſ. et vl. Ad huc quidam in errores alios inci derunt negantes ſpi ritum ſanctũ eterna liter pceſſiſſe a pa tre et filio alijs dicẽ tibus qꝫ ab vtroqꝫ pcedat non tanq̃ ex vno principio ſed tanq̃ ex duobus principijs et duabus inſpiracionibꝰ greg. x. in generali. cõci. lugd. primo ponit cõfeſſionem ſuã quam etiam dicit ſancte ro. ec. catholicoꝝ patꝝ doctorum grecoꝝ et latinoꝝ obſeruanciam et doctrinam ſcilicet qꝫ ſpũs ſanctus eternaliter a patre et filio et tanq̃ ab vno principio et vnica ſpiracione pcedit demum reprobando dã nat omnes qui premiſſa negare vel ꝯrium aſſerere pre ſumpſerint. a. ¶ Fideli. ſ. e. firmiter et de here. dubius et eſt ſimile. C. ḋ hijs qui ad ec. cõfu. l. fideli et dic fideli quo ad mentem deuota quo ad exteriores actus quaſi diceret humili. ad hoc. j. de immu. ec. decet. b. ¶ Profeſſione. i.